№ 105. Sobota 8. Maja 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy podaje niniejszem do wiadomości, że Dr. *Leon Słabkowski* mianowany dekretem wysokiego ministeryum sprawiedliwości *adwokatem* w okręgu lwowskiego wyższego sądu krajowego z siedzibą w *Czerniowcach*, złożył na dniu dzisiejszym w wyższym sądzie krajowym we Lwowie przysięgę na adwokata, i wpisany został do listy obrońców w sprawach karnych.

Lwów, 5. maja 1858.

C. k. krajowa dyrekcya finansowa we Lwowie mianowała praktykantów urzędowych, *Teofila Topolnickiego* i *Józefa Łozińskiego*, asystentami kancelaryjnemi III. klasy, obudwu w charakterze prowizorycznym.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Towarzystwa asekuracyjne. — Wymiana monety zdawkowej.)

Wiédeń, 5. maja. Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych mianował w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości komisarza obwodowego *Wawrzyńca Pressen*, koncepistę Namiestnictwa *Wilhelma Wex* i adjunktów urzędów powiatowych: *Fortunata Macielińskiego, Antoniego Kudlę, Kaźmierza Zarębę, Józefa Pinterhoffer, Rudolfa Strańskiego, Joachima Dziedzickiego* i *Antoniego Wernera* przełożonymi urzędów powiatowych w lwowskim okręgu administracyjnym.

— C. k. ministeryum spraw wewnetrznych postanowiło w porozumieniu z c. k. ministeryami handlu, finansów i sprawiedliwości, jako też najwyższą władzą policyjną dozwalać na przyszłość zakładanie towarzystw asekuracyjnych za pomocą akcyi tylko pod warunkiem, ażeby zaliczona została przynajmniej 30procentowa część wydawanych akcyi z zabezpieczeniem reszty kapitału, jak również przy pomnażaniu funduszu istniejących już tego rodzaju towarzystw asekuracyjnych żądać wykazania przynajmniej 30procentowej zaliczki na wydane już akcye.

— C. k. ministeryum wydało następujące rozporządzenie z 30. kwietnia 1858 nr. 2083 ważne we wszystkich krajach koronnych, którem ściąga się z obiegu niektóre monety większe i monety zdawkowe.

W dopełnieniu najw. patentu z 27go kwietnia 1858 (nr. 63 Dziennika ustaw państwa) podaje się niniejszem do wiadomości powszechnej:

1) Następujące monety srebrne i zdawkowe ściąga się z końcem października bieżącego roku 1858 z obiegu:

Rodzaj monety.

	Rodzaj monety	Wartość w krajcarach m. k.
	A) *C. k. monety austryackie.*	
	Monety srebrne.	
1)	Sztuki pół-reńskowe (trzydziesto-krajcarowe	30
2)	Dawne sztuki siedmnasto-krajcarowe wartości po 15 kr.	15
3)	Sztuki pietnasto-krajcarowe	15
4)	Dawne sztuki siedmio-krajcarowe wartości po 6 kr. . .	6
	Miedziana moneta zdawkowa.	
1)	Sztuki po 6 krajcarów waluty wiédeńskiej wartości . . .	$2\frac{2}{5}$
2)	„ „ 3 „ „ „ „ . . .	$1\frac{1}{5}$
3)	„ „ 2 „ „ „ „ . . .	$\frac{4}{5}$
4)	„ „ 1 „ „ „ „ . . .	$\frac{2}{5}$
5)	„ „ $\frac{1}{2}$ „ „ „ „ . . .	$\frac{1}{5}$
6)	„ „ 3 krajcarów m. k. } wybite r. 1851	3
7)	„ „ $\frac{1}{4}$ krajcara „ „ } wybite r. 1851	$\frac{1}{4}$
	B) *Monety okręgu Krakowskiego.*	
	Monety srebrne.	
1)	Sztuki po 1 złotym polskim (jedno-złotówki)	$14\frac{2}{7}$
	Srebrne monety zdawkowe.	
1)	Sztuki po 10 groszy polskich (10 groszy) czyli $\frac{1}{3}$ część złotego	$4\frac{16}{21}$
2)	„ „ 5 „ „ (5 groszy) „ $\frac{1}{6}$ „ „	$2\frac{8}{21}$

2) Monety srebrne i zdawkowe monety srebrne przytoczone pod A) i B) mogą być przyjmowane łącznie aż do 31. października 1858 w dotychczasowej ich wartości w monecie konwencyjnej przy wszystkich wypłatach w kasach publicznych; począwszy jednak od 1. listopada 1858 przyjmowane będą te monety tylko jako materyał srebrny w cesarskich urzędach wymiany.

3) By właścicielom ściągniętych z obiegu monet zdawkowych ułatwić wydanie ich przed upływem terminu w §. 1. oznaczonego, dozwala się, by te monety aż do ilości dwóch złr. m. k. przyjmowano do 31. października 1858 przy wypłatach w kasach publicznych w dotychczasowej ich wartości.

4) Po upływie miesiąca października 1858 wychodzą już z obiegu ściągnięte według §. 1. monety miedziane, i przyjmowane już będą tylko jako materyał miedziany na wagę po cenie osobno ustanowionej w następujących urzędach i kasach:

a) w c. k. głównym urzędzie menniczym w Wiédniu;

b) w c. k. połączonych kasach żup solnych i górniczych, a oraz i faktoryi w Hall;

c) w c. k. kasach faktoryi i lasowej w Neusohl;

d) w c. k. kasie górniczej, lasowej i dyrekcyi dóbr skarbowych w Nagybanya, i

e) w c. k. urzędzie menniczym w Karlsburgu.

Bruck, m. p.

Hiszpania.

(Wniosek względem zwrócenia dóbr kościelnych.)

Madryt, 30. kwietnia. P. Noudal, prezydent specyalnej komisyi, przedłożył kongresowi wniosek względem zwrócenia kościelnych dóbr. Czyli dwór uda się także i do Barcelony, jest jeszcze niepewne.

Anglia.

(Zdania dziennika „Times". — Posiedzenie parlamentu z 30. kwietnia.)

Londyn, 2. maja. Dziennik *Times* sądzi, że teraz, kiedy upadł ostatni centralny punkt powstania, byłoby w porę wystąpić z amnestyą, i powiada oraz, że dyplomacya sprzymierzonych mocarstw może wtedy tylko osiągnąć pożądany skutek w Chinach, jeżeli układy swoje gotowa popierać imponującą siłą zbrojną.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* odczytano po raz trzeci bil względem parlamentarnej roty przysięgi z zawnioskowaną poprawką.

Na posiedzeniu *Izby niższej* wniesiono propozycyę, by Izba zebrała się w komitet dla naradzenia się względem rezolucyi co do przyszłej administracyi Indyi, przyczem lord *Harry Vane* wystąpił z wnioskiem następującym: „Zmienione stosunki, jakie nastały, odkąd dawniejsi ministrowie Jej Mości Królowej przedłożyli po raz pierwszy propozycyę, by rząd Indyi odjęto kompanii wschodnio-indyjskiej a oddano koronie, niedozwalają w ciągu sesyi teraźniejszej wziąć rzecz tę pod rozpoznanie w drodze prawodawstwa." Wnioskodawca poddaje pod rozbiór bil zeszłego i teraźniejszego ministerstwa, wspomina o licznych kwestyach wytkniętych w rezolucyach, jakie Izbie przedłożono, wystawia różnicę zdań i trudność pogodzenia ich, zwłaszcza że publiczność niewyrobiła sobie wyraźnej w tej mierze opinii, a co jest rzeczą konieczną. *Gregory* popiera tę propozycyę. *Milner Gibson* robi uwagę, że Izba posiada już wszelkie potrzebne wiadomości, a przynajmniej może je mieć z łatwością, by powziąć dobrą decyzyę względem najstosowniejszej dla Indyi formy rządowej. Najlepszą jeszcze metodą trzymać się rezolucyi. Lord *Palmerston* oświadcza wyraźnie, że postanowił głosować przeciw propozycyi. Sądem jego byłoby to nietylko niezgodnem z interesem kraju, lecz nawet z dobrą sławą i godnością Izby niższej, jeśliby działała wstecznie i postanowiła trzymać rzecz w zawieszeniu. Lecz w takim jak teraz składzie rzeczy gotów jest rozpoznawać rezolucye w komitecie, i radby ile możności pogodzić je z zasadami prawodawstwa rozumnego. Lord *Stanley* uważa kwestyę przedłożoną parlamentowi za bardzo trudną i zawikłaną. Zwłoka niezmniejszy trudności; roku 1859 będą jeszcze takie same, jak i teraz. Utrzymywano, że tylko rząd silny mógłby zająć się tą kwestyą. Łatwo jednak zdarzyćby się mogło, że rząd silny co do polityki swej w ogóle niemógłby z tem wszystkiem wpłynąć należycie na opinię publiczną. Co do opinii publicznej, tedy przyznać należy, że niewielu tylko ludzi poza murami gmachu parlamentarnego zajmuje się Indyami. Wprawdzie wypadki zaszłe tam nowszemi czasy zwróciły na siebie uwagę powszechną, lecz i to usta-

nie, jak tylko przywrócony będzie w Indyi dawny porządek rzeczy. Lecz że teraz bardziej troszcza się Indyami niż przed dwoma laty i niż to będzie po dwóch zapewne latach, przeto wszystko za tem przemawia, by sprawy tej nieodkładać na później. Przy głosowaniu odrzucono propozycyę lorda *Harry Vane* 447 głosami przeciw 57, a następnie przystąpiono do obrad w komitecie względem rezolucyi. Kanclerz skarbu zaproponował pierwszą rezolucyę tej osnowy: „Rzeczą jest potrzebną, by rząd Indyi przelać na koronę.“ *Mangles* miał długą przemowę w obronie kompanii wschodnio-indyjskiej. Sir T. E. *Colebrooke* zbija rezolucyę, a sir G. *Levis* ją popiera. *Horsman* wspomina, że na jedną przecież rzecz nie zwrócono uwagi należytej, w razie bowiem zlania rządu indyjskiego na koronę angielską może łatwo pogorszyć się stan finansów, a wtenczas musi Anglia odpowiadać za niedobór. Dochody płynące z handlu opium są niepewne, a jeśli i to źródło ustanie całkiem lub w części, tedy Anglicy obowiązani do płacenia tego lub owego podatku będą musieli składać roczną sumę 5,500.000 L. Pułkownik *Sykes* sprzeciwia się temu, by Izba zajmowała się już teraz ustawami dla Indyi, a to z tego powodu, że przedłożono już 105 petycyi przeciw istnącemu porządkowi kast, a 97 za rozkrzewieniem chrześciaństwa w Indyi. Ludność indyjska wie o tem dobrze, a w zmianie systemu rządowego ujrzy tylko środek do osiągnięcia obydwóch zamiarów wspomnionych. *Gladstone* niezgadza się z osnową rezolucyi — zapewne wydaje się mu być zbyt krótką i zwięzłą, i zwraca uwagę komitetu na stanowisko wierzycieli kompanii wschodnio-indyjskiej. Dług krajowy Indyi wynosi według niego 50,000.000 L, zaciągniony tytułem pożyczki dla kompanii, a jeśli zmienionoby pewność oddania bez zezwolenia wierzycieli, tedy nieprzyda się wtenczas samo już zapewnienie, że się wierzycielom tym żadna krzywda nie stanie. Jestto kwestya, którą oni sami mają rozstrzygać. *Kanclerz skarbu* niepojmuje zarzutów Gladstona. Wierzyciele — mówi kanclerz, będą według planu nowego mieć takie same bezpieczeństwo jak potąd, a to przychody i obszary indyjskie. W odpowiedź na uwagi Horsman'a dodaje jeszcze i to, że po zlaniu rządu indyjskiego na koronę nie będzie Anglia obciążona żadnem zobowiązaniem finansowem. Następnie *przyjęto rezolucyę.*

Francya.

(Bal u jenerała Espinasse. — Nagroda. — Komisarz rosyjski z Księstw naddunajskich. — Proces w policyi poprawczej. — Nagroda za poprawę w telegrafach. — Rozpoznanie towarzystw kolei żelaznej. — Wykaz obszarów nieurodzajnych. — Uchwały senatu. — Reorganizacya Algieryi.)

Paryż, 2. maja. Jenerał Espinasse, minister spraw wewnętrznych dawał wczoraj wielki bal, na którym znajdował się cały świat urzędowy, część dyplomatycznych korporacyi i wielu cudzoziemców.

— Nagroda 50.000 franków wyznaczona w 1852 roku za najlepsze użycie stosu Wolty niemogła być dotąd jeszcze udzieloną, i czas ubiegania się o tę nagrodę został przydłużony na dalsze pięć lat.

— Rosyjski komisarz w sprawie Księstw naddunajskich, pan Basily, przybył do Paryża i miał już konferencyę z hrabią Walewskim. Uderza to poniekąd w Paryżu, że dyplomata ten po ukończeniu swej misyi w Bukareszcie nieodjechał jak inni koledzy jego do domu, lecz udał się wprost do Paryża.

— Pogłoska o bliskiem ustąpieniu jenerała Espinasse, a to ze względu na zdrowie, utrzymuje się dotąd, i jak zwykle bywa w takich razach, oznaczają już nawet następców jego, między innymi panów Baroche i Hausmana.

— Izba oskarżenia cesarskiego trybunału sądowego w Dijon oddała policyi poprawczej w Chalons-sur-Saone 35 obwinionych o udział w zaburzeniu z 6go marca. Oskarżenie opiewa: za udział w tajnem towarzystwie, publiczne wzywanie do buntu, rewolucyjne okrzyki, rozsiewanie fałszywych wieści, noszenie i rozdawanie zakazanej broni, ukrywanie amunicyi, podmawianie wojska do przeniewierstwa i t. p. Proces w policyi poprawczej w Chalons-sur-Saone rozpocznie się wkrótce.

— *Monitor* zawiera dokładne sprawozdanie ze zgromadzenia, dnia 27. kwietnia w ministeryum spraw zewnętrznych, które się zebrało, ażeby rozpoznać propozycye i wyznaczyć pewną nagrodę panu Morse za jego poprawkę telegrafu. Telegraf przezwany po jego imieniu nie jest wprawdzie jego wynalazkiem, lecz pan Morse ma tę zasługę, że teoryę zastosował do użytku praktycznego. W każdym niemal kraju, gdzie tylko telegrafy zaprowadzono, trzymają się jego systemu. Lecz, że p. Morse niemógł otrzymać w Europie przywileju takiego jak w Stanach zjednoczonych na swój wynalazek, przeto rząd francuski uznał za rzecz słuszną poprzeć prośbę jego także i u innych rządów, by przecież odniósł nagrodę jaką za swój wynalazek. A że w Austryi, Belgii, Piemoncie, Rosyi, w państwie kościelnem, w Szwecyi, w Toskanii i w Turcyi zaprowadzono system Morse'go, przeto rządy państw tych przyjęły życzliwe wezwanie rządu francuskiego w tej mierze, a teraz idzie o to, w jaki sposób wypadałoby dopełnić tego wspaniałomyślnego postanowienia. *Monitor* wnosi z obrad na pierwszem posiedzeniu, że względem sposobu wynagrodzenia p. Morse'go będzie można łatwo się porozumieć.

Dalej donosi *Monitor* szczegóły z posłuchania, jakie wydział śledczy w sprawach kolei żelaznych miał 25. kwietnia u Cesarza. Z końcem roku 1853 polecił pan Magne wydziałowi rozpoznanie wszystkich szczegółów odnoszących się do kolei żelaznych, tudzież sprawdzenie istnących w tej mierze rozporządzeń, a przytem upoważnił go do poczynienia zmian potrzebnych i zaproponowania dodatków. Wydział ten rozeznawał rozmaite towarzystwa kolei żelaznej, i odbywszy pięćdziesiąt posiedzeń napisał sprawozdanie wyników prac swoich, które właściwie wyszło z pod pióra p. Prospera Torneur'a, szefa w wydziale kolei żelaznych. Wszystkie dokumenta złożono w jeden fascykuł a raczej w jedną księgę i przedłożono Cesarzowi w sobotę na posłuchaniu.

— Minister rolnictwa kazał wypracować wykaz statystyczny wszystkich obszarów we Francyi leżących potąd odłogiem i bezużytecznie, przyczem okazało się, że obszary te obejmują 8 milionów hektarów spełna. Rozumie się, że najwięcej tych obszarów znajduje się w samej Francyi, a zaraz po niej przychodzi wyspa Korsyka z swemi moczarami i wybrzeżami morskiemi. Do najlepiej uprawionych ziemstw należą departamenta Sekwany, Jura i Loary.

— Utrzymują za rzecz pewną, że wkrótce wyjść ma nowa uchwała senatu ważna szczególnie w koloniach francuskich. Idzie podobno jak zastosować ustawy stanu oblężenia także do Martyniki, Guadeloupy i do wyspy Reunion.

— Komisya zajmująca się reorganizacyą Algieryi zadaje sobie, jak słychać, wiele pracy, a jednak nie może znaleźć sposobu, jak pogodzić centralizacyę z zupełną niezawisłością kolonii afrykańskiej. Jeżeli komisyi powiedzie się rozwiązać to zadanie, to jest odłączyć kolonie od dotychczasowego związku z centralną administracyą i nadać jej w pewnym względzie pewne stanowisko, tedy ani wątpić, że książę Napoleon obejmie najwyższą dyrekcyę mając przy boku sekretarza stanu. Na ten przypadek sądzą, że marszałek Randon, teraźniejszy jenerał-gubernator w Algieryi, obejmie wojskową komendę w Touluzie i zastąpi marszałka Bosquet, którego nadwątlone zdrowie odpoczynku wymaga.

Włochy.

(Sprostowanie mylnych pogłosek. — Stronnictwa w Izbach. — Pełnomocnik Nikaraguy w Rzymie.)

Modena. Dziennik *Messagero* zaprzecza wiadomość, że w wiosce Lutona albo Lantona został ogłoszony stan oblężenia i że tam przedsięwzięto liczne aresztacye. W esteńskich państwach niema żadnej włości tego nazwiska; w okręgu Massa znajduje się w prawdzie wioska Antona, gdzie w upłynionym miesiącu marcu przyaresztowano rzeczywiście kilka osób. Od października z. r., w którym ogłoszony był stan oblężenia w Kararze nieużyto nigdzie podobnego środka, i nigdzie niewybuchły niepokoje większej wagi. Także wiadomość, że w pobliżu Karary znaleziono znaczne zapasy broni, ogranicza się na znalezieniu 2 albo 3 zakazanych sztuk broni, których przechowywanie odkrył władzom bezpieczeństwa jeden z przyaresztowanych złoczyńców. W końcu nadmienia dziennik *Messagero* jak przesadzają piemonckie dzienniki i zapewnia, że w włoskich państwach panuje pokój równie jak i w innych krajach.

Z Turynu piszą: Długie debaty nad ustawą prasy, zakończyły się wprawdzie przyjęciem ustawy, ale tem samem poróżniły rząd z lewą. Ministeryalne dzienniki przypisują to poróżnienie sprawozdawcy p. Valerio; niemogą mu zapomnieć między innemi słów: zewnętrzna polityka kraju jest płocha, wielokrotnie przyrzekane reformy w administracyi krajowej nieprzyszły do skutku, ztąd między ludnością nieukontentowanie, że sabaudzką, ligurską, i sardyńską narodowość potępiają i w stronnictwa się zapędzają.

Z Rzymu donoszą: Margrabia Ferdinando Lorenzana, pełnomocny minister republiki Nikaraguy, miał zaszczyt 24. kwietnia doręczyć Ojcu Świętemu na osobnej audyencyi swoje listy wierzytelne.

Neapol. Jego Mość Król rozporządził znieść w Sycylii sześcio-procentowy dodatek do podatku.

Niemce.

(Podatek od tytoniu. — Kary na kradzież leśną. — Wiadomości bieżące.)

Z Berlina piszą: Wysłanie tajnego radcy rządowego, pana Delbrück, do Austryi dla rozpatrzenia się w tamtejszej administracyi tytoniu utwierdza domysł, że rząd pruski zamyśla na prawdę podwyższyć podatek od tytoniu, jak to doradzały już kilkakrotne uchwały izby pierwszej. Rząd pruski rozważał już od kilku lat, czy nie dałoby się powiększyć to źródło dochodu, a nawet wniósł w tym duchu propozycye na konferencyi związku celnego. A za wzór do przeprowadzenia tego projektu mogą posłużyć najlepiej instytucye podatkowe w Austryi.

Brunświk, 30. kwietnia. Tutejsze zgromadzenie deputowanych obradowało na jednem z ostatnich posiedzeń swoich nad zmianą postanowień karnych co do dzieci obwinionych o kradzież leśną, i uchwaliło zamiast kary więzienia na cielesną chłostę.

Kassel, 3go maja. Nowy francuski poseł przy tutejszym dworze, Mr. Charles Baudin, był dzisiaj na osobnej audyencyi u Elektora i wręczył swe wierzytelne papiery, przytem wielką wstęgę legii honorowej. Cesarz Napoleon III. otrzymał upłynionej jesieni wielki krzyż heskiego orderu złotego lwa. Tutejszy poseł przy francuskim dworze p. Baumbach przybył z Paryża.

Frankfurt, 3. maja. Dziennik *Deutschland* pisze: Cesarsko francuski poseł przy związkowym sejmie, hrabia Montessuy odjechał ztąd wczoraj wraz z swoją małżonką do Paryża, gdzie ma zabawić blisko 4 tygodnie.

Rosya.

(Poseł do Persyi. — Rozruchy między chłopstwem.)

Petersburg, 29. kwietnia. Rzeczywisty radzca państwa Aniczkow z ministeryum spraw zewnętrznych został mianowany

nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy perskim dworze.

Fałszywy wykład sprawy usamowolnienia włościańskiego stanu wywołał w ostatnich dniach miesiąca kwietnia na Żmudzi w Tauroggach i w okolicy wielkie zbiegowisko chłopów. Zaszedł w te strony, jak opowiadają, pewien podżegacz nazwiskiem Herc Adam, i wykładał chłopom, że panowie zmuszają ich już od dwóch lat niesłusznie do danin i robienia podwójnej pańszczyzny, oraz że tak jak po innych włościach gubernii mogliby żądać za to wynagrodzenia. Włościanie zebrali się w Tauroggach przed mieszkanie pana swego księcia Wasilczykowa, i żądali, aby im książę wypłacił gotówką wynagrodzenie za pańszczyznę odrabianą tyle lat niesłusznie. Na radę, ażeby wnieśli zażalenie do gubernialnego rządu, oświadczyli stanowczo, że póki nie zostaną zaspokojeni, nie będą robić żadnej pańszczyzny. Na raport przybył trzeciego dnia jenerał-gubernator z Kowna, z nim dwa szwadrony huzarów. Wysłuchawszy zażalenia chłopów, zapewniał im wszelką pomoc i opiekę, jednak dobrocią nie mógł doprowadzić do tego, aby się skłonili do odrabiania pańszczyzny. Musiał zatem jąć się ostrzejszych środków; naczelnicy zostali skazani na chłostę, inni poszli pod areszt, i pokój przywrócony. Śledztwo jest w toku.

Księstwa Naddunajskie.

(Okólnik ministra sprawiedliwości względem postępowania w sądzie karnym.)

Belgrad, 25. kwietnia. Nowe ministeryum sprawiedliwości wydało do wszystkich sądów pierwszej instancyi okólnik, który w całej obszerności tak podaje *Pesther Lloyd*: „Ministeryum sprawiedliwości przekonało się z kryminalnych aktów, że niektóre sądy pierwszej instancyi w sprawach indagacyi kryminalnej daleko surowiej postępują z inkulpatami, niż według prawa się należy, gdyż niektóre sądy oprócz chłosty kijami zasądzają na inkulpata także kajdanki na ręce i nogi, a taka kara, o której ministeryum dopiero niedawno się dowiedziało, jest ciężką i prawdziwie nieludzką. Do takiego postępowania sądów mógł dać powód 12. punkt okólnika ministeryum z 12. lipca 1845, wyznaczający kary, jakiemi sądy mogą inkulpatów okładać, jeżeli podczas przesłuchania uporczywie się wypierają i tem samem je utrudniają. Sądy, które tę rzecz mylnie pojęły i wykonywały, pobłądziły nietylko przeciw 15. i 16. punktowi swego regulaminu, lecz także przeciw rzeczonemu okólnikowi. — Dzisiejszy duch czasu wymaga, ażeby przy indagacyi nie dopuszczano się na inkulpatach żadnej groźby, kajdan lub nieludzkich udręczeń jakiegobądź rodzaju; dlatego ministeryum sprawiedliwości, idąc najprzód za duchem czasu, a powtóre za przekonaniem, iż mogłoby się wydarzyć, że najniewinniejszy człowiek mógłby w nie popaść i niesłusznie cierpieć, coby było wielkiem bezprawiem, postanawia, ażeby odtąd w ogóle ze zbrodniarzami po ludzku postępowano, i jest spowodowane unieważnić 12 punkt powyżej przytoczonego okólnika i zamiast tego, dopokąd nie wyjdzie kodex kryminalny, przepisać sądom za normę, co następuje:

Jeżeli inkulpat w swych odpowiedziach przechwiewa się, sprzeciwia się sobie, albo świadczącym przeciw niemu okolicznościom chce zupełnie zaprzeczyć, tedy sąd przedłoży inkulpatowi wszystkie jego sprzeciwiające się odpowiedzi i dowody podejrzenia ułożonemi pytaniami, tak zręcznie, że inkulpat przyjdzie do tego, iż uzna świadczące przeciw niemu dowody i swoję winę. Jeżeli sąd widzi, że inkulpat nawet przezto nie daje się przywieść do wyznania i że zacięcie nieuznaniem winy utrudnia przesłuchanie, tedy sąd ma ponownie przedłożyć mu stosowne zapytania i żądać, ażeby wymienił przyczyny, które go do kontradykcyi powodują; w takiem przesłuchaniu niewolno jest przywodzić inkulpata do wyznania przyrzeczeniem, groźbą lub podchwytnemi pytaniami, a tem mniej przebiegami i namową, — a jeśliby sąd temi sposobami nie mógł dojść prawdy, tedy po otrzymanych dowodach i po odpowiedziach inkulpata, wyda zaraz wyrok a w żaden sposób nie będzie przeciągać indagacyi tylko dlatego, ażeby na obżałowanym wymódz zeznanie.

Ponieważ także 16. punkt rzeczonego okólnika z 12. lipca 1845 zawiera przepis, który jest w związku z punktem 12 i nakazuje nieludzkie postępowanie, tedy tym okólnikiem wyjmuje się także punkt 16 z mocy obowiązującej.

Oznajmując to sądowi N., zaleca mu ministeryum sprawiedliwości, ażeby na przyszłość w przesłuchaniu inkulpatów ściśle postępował według powyższych przepisów, gdyż w przeciwnym razie ten sam sąd będzie pociągnięty do naściślejszej odpowiedzialności.“

Belgrad, 9/21. kwietnia 1858. D. Zrnobarac m. p. minister wyznań religijnych i oświecenia; K. Obradowicz m. p. sekcyjny szef sprawiedliwości.“

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Parostatek Lloyda „Pluto“ przywiózł dnia 29. kwietnia do Tryestu wiadomości z Lewanty sięgające po dzień 24. kwietnia: Jenerał-dywizyi Sefer Basza czyli hrabia Kocielski, który jak wiadomo wysłany był w wojskowej misyi do Francyi, wrócił temi dniami z Paryża. Pułkownik Williams nowy pełnomocnik Zjednoczonych Stanów przy tureckim dworze przybył parostatkiem „Mersey“ do Konstantynopola, rosyjski admirał Wrangel przyjechał tu także z Tryestu. Porta wysłała N'assima Effendego do Saloniki, aby rozpoznał na miejscu zaprojektowaną telegraficzną linię, która Konstantynopol ma połączyć z Saloniką i Atenami.

Według listów z Persyi nie załatwiony jest jeszcze spór z Anglią. Francuski poseł robi wszelkie usiłowania, aby między angielskim rządem a Szachem przywrócić dawny stosunek przyjaźni.

Azya.

(Układy dyplomatyczne z Chinami.)

Dziennik *Moniteur Universel* podaje dwa raporta, jak idą układy w Chinach. Chociaż te wiadomości nie są ważne, *Monitor* ogłasza je dosłownie. Po zajęciu Kantonu, postanowili pełnomocnicy Anglii i Francyi wysłać do Pekinu noty, „aby zawiadomić chiński rząd, co spowodowało związkowe mocarstwa wyprawić nowe poselstwo do Chin a otrzymać w odpowiedzi, czego się mają spodziewać u chińskiego rządu.“ Pełnomocnicy Rosyi i Zjednoczonych Stanów przyłączyli się do tego i wysłali do chińskiego pierwszego ministra depeszę także w tym samym duchu. Pierwszy raport jest datowany z Hongkongu z dnia 11. marca. Aby te cztery depesze dostały się o ile możności jak najspieszniej do Pekinu, przesłano je na ręce p. Contades drugiego sekretarza francuskiego poselstwa i p. Oliphant, sekretarza angielskiego poselstwa do Schanghai, dla doręczenia tamtejszemu Teao-tai. A ponieważ niezastali w domu tego wysokiego urzędnika, więc udali się do Fu-Tai, gubernatora prowincyi Kuang-su mieszkającego w Su-tscheu-fu; gubernator przyjął ich jak najlepiej. *Monitor* stara się udowodnić, że to miasto jest najstosowniejsze do układów, gdyż komunikuje się codziennie z stolicą. Drugi raport, który umieszcza *Monitor*, jest datowany z Su-tscheu-fu dnia 27. lutego; pisał go p. Contades. Ten młody dyplomata opływa w zaszczyty jakie wyświadcza mu Fu-tai niższy wicekról Tschao. Przełożony tego Mandaryna, Tao-Tai wyjechał właśnie przed samem przybyciem posłów i sekretarzów do Schanghai, i oznajmił francuskiemu konzulowi, że wróci dopiero za dwa tygodnie. Zatem obaj sekretarze poselstwa wraz z konzulami Francyi i Anglii z tłumaczami odpłynęli dnia 24. lutego chińskiemi statkami do Su-tscheu-fu, gdzie przybyli dnia 26. wśród salwy z dział, i gdzie Fu-tai przyjął ich w swoim Yamunie. Fu-tai przyrzekł wysłać te depesze do Pekinu. Potem pytał się, czy w Kantonie przywrócono „porządek.“ Pan Contades odpowiedział, że zawsze to było staraniem posłów. Na zapytanie co stało się z Yehem miał p. Contades mowę „w której wykazał wspaniałomyśność posłów i rządów które reprezentują.“ — Na pytanie kiedy posłowie przybędą do Schanghai, odrzekł sekretarz, że to wkrótce nastąpi. W Su-tscheu-fu dowiedzieli się posłowie, że Tao-tai, „zaraz na pierwszą wiadomość o odjeździe posłów do Su-tscheu-fu, wrócił do Schanghai.“ — Dnia 27. lutego wrócili tam także sekretarze poselstwa. Nakoniec potwierdza *Monitor*, że Yeh według chińskiego zwyczaju został usunięty, a na jego miejsce dla układania się z „barbarzyńcami“ Hwang-tsung-han mianowany a Phikwey otrzymał zlecenie, prowadzić prowizorycznie sprawy Kantonu. „Jestto pierwszy wypadek“ pisze *Monitor*, „ze Europejczycy przybyli do Su-tscheu-fu w urzędowym charakterze; ich obecność zrobiła na ludności tego miasta wielkie wrażenie, i przyczyniła się do otworzenia jednego z najgłówniejszych a dotąd zamkniętych portów państwa.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 4. maja. Fuad Basza przybył tu w przejeździe do Wiednia dziś w południe o godzinie 1½ turecką fregatą parowa „Feizi Bahri.“

Paryż, 4. maja. Pan Bourkeney ma jutro odjechać do Wiednia. — *Patrie* sądzi, że sprawa okrętu „Cagliari“ da się mocarstwom bez trudności załatwić.

Londyn, 5. maja. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* oznajmił *Disraeli*, że hrabia Bath udaje się w charakterze nadzwyczajnego posła na uroczystość zaślubin Króla portugalskiego do Lizbony. — Rząd zezwala na przedłożenie korespondencyi względem czerwonego morza i linii telegraficznej do Indyi. — Mocyę pana *Gladstone* względem Księztw Naddunajskich popierali *Deasy*, *Roebuck*, lord *Russell* i lord *Cecil*, a zbijał *Fitzgerald* i *Disraeli*, utrzymując, ze mocya ta wdziera się w zakres władzy wykonawczej i mogłaby mocarstwom zachodnim utrudnić rozpoczynające się w poniedziałek konferencye. Lord *Palmerston* sprzeciwiał się także, ponieważ zjednoczenie Księztw Naddunajskich pod jednem księciem ułatwiłoby tylko przystęp wpływowi rosyjskiemu, gdy tymczasem zapewniają im konferencye odpowiednie instytucye. Wkońcu odrzucono mocyę 222 głosami przeciw 178. — Mocya pana *Kinglacke* została odroczona. *Fitzgerald* oznajmił, że podług otrzymanej po południu depeszy hrabiego Cavour przyjmuje Piemont propozycye lorda Malmesbury, i że przeto pojednanie z Neapolem niepodlega już żadnej wątpliwości. — Z **Nowego Yorku** nadeszła do Londynu poczta z 22. kwietnia. Komitet spraw zagranicznych radził znieść traktat Clayton-Bulwera. Santa Anna wzywał pomocy Hiszpanii, ale na próżno. Zapas monety brzęczącej powiększył się.

Turyn, 4. maja. Izba deputowanych przyjęła 78 głosami przeciw 20 projekt ustawy, który upoważnia rząd udzielić kasie kościelnej pożyczki w sumie 675.000 lirów. Wczorajsza *Ragione* została skonfiskowana. — Genueński trybunał apelacyjny uwolnił plebana z Rapallo od zaskarżenia względem „Oremus“ (pro imperatore Francisco Josepho). — Przedwczoraj przedstawiał burmistrz turyński tutejszej gwardyi narodowej nowego komendanta, barona Visconti. — Pogłoska, jakoby hrabia Cavour miał udać się na konferencye paryskie, jest bezzasadna.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 7. maja. Na naszym dzisiejszym targu płacono za mec pszenicy (83 ℔) 2r.24k.; żyta (77 ℔) 1r.24k.; jęczmienia ($67^{3}/_{4}$ ℔) 1r.13k.; owsa (47 ℔) 1r.12k.; hreczki 1r.35k.; grochu 1r.18k.; kartofli 41k.; — cetnar siana 1r.9k.; okłotów 47k; — sąg drzewa bukowego 10r.30k., sosnowego 7r.45k. m. k. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Kurs lwowski.

Dnia 7. maja.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski	„ „	4	47	4	50
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	18	8	22
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	33	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	24	79	45
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	40	79	15
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	30	84	8

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 7. maja.	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	79	30
„ przedał „ 100 po	80	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	1	24

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 5. maja o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84^{1}/_{16}$—$84^{1}/_{8}$. — Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95 — $95^{1}/_{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% $97^{1}/_{2}$ — 98. Obligacye długu państwa 5% 82—$82^{1}/_{8}$ det. $4^{1}/_{2}$% 72—$72^{1}/_{8}$, det. 4% $64^{1}/_{2}$—$64^{3}/_{4}$, — detto 3% 50—$50^{1}/_{4}$. detto $2^{1}/_{2}$% $41^{1}/_{4}$—$41^{1}/_{2}$, detto 1% $16^{1}/_{8}$ — $16^{1}/_{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 97 — — —. Detto Peszt. 4% 97 — —. Detto Medyol. 4% 96 — —. — — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $89^{3}/_{4}$—90, detto węgier. $80^{3}/_{8}$—$80^{5}/_{8}$, — detto galic. $79^{1}/_{2}$—$79^{3}/_{4}$, detto siedmiogr. $78^{1}/_{4}$—$78^{1}/_{2}$, detto innych krajów koron. $84^{1}/_{2}$—$85^{1}/_{2}$. Oblig. bank. $2^{1}/_{2}$% $63^{1}/_{2}$—64 — Pożyczka loter. z r. 1834 312 — 314. Detto z roku 1839 $129^{1}/_{4}$—$129^{1}/_{2}$ — Detto z r. 1854 109—$109^{1}/_{8}$. Renty Como $15^{3}/_{8}$—$15^{5}/_{8}$.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. — Półn. Oblig. Prior. 5% 87—$87^{1}/_{2}$. — Glognickie 5% 80—81. Obligacye Dun. żegl. par. 5% $86^{1}/_{2}$—87. — — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88—89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109—110. — Akcyi bank. narodowego 974—976. — Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $242^{1}/_{2}$—$242^{3}/_{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $114^{1}/_{2}$—$114^{3}/_{4}$. — Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei $181^{1}/_{2}$ —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 285 — $285^{1}/_{4}$. — Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100—$100^{1}/_{8}$. — Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $90^{1}/_{4}$—$91^{1}/_{2}$. — Detto cisańskiej kolei żel. 100—$100^{1}/_{8}$. — Detto Lomb.-wen. kol. żel. 246 — $246^{1}/_{2}$ — Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. $189^{1}/_{4}$—$189^{1}/_{2}$. Detto losy tryest. $109^{1}/_{2}$ — 110. Detto tow. żegl. parowej 539—540. Detto 13. wydania $101^{1}/_{2}$ — $101^{3}/_{4}$. Detto Lloyda 372 — 375. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 66—67. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. — Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. $82^{1}/_{2}$—$82^{3}/_{4}$. Windischgrätza losy 25—$25^{1}/_{4}$. — Waldsteina losy $26^{3}/_{4}$—27. — Keglevicha losy $14^{1}/_{2}$—15. — Ks. Salma losy $42^{1}/_{2}$—$42^{3}/_{4}$. St. Genois $39^{1}/_{2}$—$39^{3}/_{4}$. Palffego losy 38—$38^{1}/_{4}$. — Clarego $37^{1}/_{2}$—$37^{3}/_{4}$.

Amsterdam 2 m. 88 l. — Augsburg Uso 106. Bukareszt 31 T. $262^{1}/_{2}$. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. $105^{3}/_{8}$ l. —. — Hamburg 2 m. $77^{5}/_{8}$. Liwurna 2 m. $105^{1}/_{4}$. Londyn 3 m. 10 — $17^{1}/_{2}$. — — Medyolan 2 m. $105^{1}/_{2}$. — Paryż 2 m. $123^{5}/_{8}$. Cesarskich ważnych dukatów agio $7^{3}/_{4}$—$^{7}/_{8}$. Dtto koron. 14 9—10. Napoleons'dor 8 15—$15^{1}/_{2}$. Angielskie Sover. 10—17. — Imperyał Ros. 8 27 — — Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 7. maja.

Oblig. długu państwa 5% $82^{5}/_{8}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^{1}/_{2}$ % $72^{3}/_{8}$; 4% —; 3% — —; $2^{1}/_{2}$ % —; pożyczka loteri. z r. 1834 —; z r. 1839 — —; z r. 1854 $109^{9}/_{16}$; poż. nar. z r. 1854 $84^{1}/_{4}$. Ob. banku — Akcye bankowe 974. — Akcye zakładu kredytowego 243. — Akcye kolei półn. po 1000 złr. — —. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłata — —; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. — Kolej cesarzowy Elżbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 542. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr — —. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; — detto galicyj. $79^{1}/_{4}$. detto węgierskie 81 — Amsterdam — Augsburg $106^{1}/_{8}$ l. — Bukareszt 262. — Konstantynopol 467. Frankfurt $105^{3}/_{8}$. Hamburg $77^{5}/_{8}$. Lipsk —. Liwurna — —. Londyn 10—$17^{1}/_{2}$. Medyolan $105^{3}/_{8}$. Marsylia $123^{3}/_{8}$. Paryż $123^{1}/_{2}$. Agio duk. ces. $7^{3}/_{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. maja.

Hotel europejski: PP. Skrzyszowski Jan, z Bełza. — Płotnicki Ludwik, adw., z Złoczowa.

Hotel Langa: P. Matsiewicz Ziloti Eliasz, ces. ros. porucz., z Pruss.

Hotel Śliwińskiego: P. Neronowicz Felix, z Uścia.

Do domu Krynickiego: P. Palmarin Jan, c. k. porucz., z Stanisławowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. maja.

PP. Bogdanowicz Jerzy, do Oszechliba. — Jaworski Józef, do Trenczyna. — Małowski Stanisław, do Cześnik. — Turek Maxymilian, c. k. rotmistrz, do Jarosławia. — Udrycki Adolf, do Wielkich Mostów. — Wybranowski Szymon, do Winogrodu. — Wąsowski Jan, kanonik, do Komarna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.07	+ 9.2°	71.9	półn.zach.	sł.	jasno
2. god. popoł.	327.15	+ 17 8°	39 0	północny	„	„
10.god. wiecz.	327.17	+ 12.2°	71.7	„	ci.	„

TEATR.

Dziś opera niemiecka: **„Ernani."** Gościnny występ panny Kreuzer, śpiewaczki teatru nadwornego w Detmold i Jpa Becka.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 10. maja: Sprzedaż baraków wojskowych w Przemyślu. — Licytacya na dostarczenie potrzeb dla wojska we Lwowie. — Wydzierżawienie dóbr Drohowyże w Mikołajowie.

Dnia 12. maja: Obsadzenie trafiki tytoniowej w Ottynii za pomocą ofert w Stanisławowie.

Dnia 14. maja: Sprzedaż realności pod nr. $134^{3}/_{4}$ we Lwowie.

Dnia 17. maja: Sprzedaż dóbr Lipniki w Przemyślu. — Sprzedaż ruchomości po Janie Michel we Lwowie. — Sprzedaż gruntów w Wierzbiłowcach i Załużu leżących w Babuchowie.

Dnia 24. maja: Sprzedaż dóbr Zbora w obwodzie stryjskim w Samborze.

Dnia 26. maja: Sprzedaż realności pod nr. $38^{4}/_{4}$ we Lwowie.

KRONIKA.

Pasternak jest w wschodnich Prusiech ulubioną jarzyną. Smutny wypadek okazał, że pasternak, jeżeli przez zimę zostaje w ziemi wystawiony na mrozy, nabiera trucizny właściwej cykucie. Właśnie był wypadek, że takim pasternakiem gotowanym mało nie otruła się temi dniami w wiosce pod Neuenburgiem w wschodnich Prusiech cała rodzina z klasy wyrobników, tylko spieszne użycie ciepłego mleka ocaliło im życie.

— Dom przytułku pielgrzymów austryackich w Jerozolimie obchodził d. 31. marca wielką uroczystość ukończenia kaplicy przy nowo założonym szpitalu. W bani nad wielkim ołtarzem osadzono sklepienie i sproszeni byli goście ze wszystkich austryackich podróżnych, którzy się pod porę w Jerozolimie znajdowali. Dnia 31. marca zebrali się u c. k. konzula austryackiego p. Pizzamano wszyscy pielgrzymi z prezydentem swoim kanonikiem Strauss, i w towarzystwie hrabiny Dietrichstein, hrabi Lamberg, wyruszyli o 3 godzinie po południu, z konzulem, jego kanclerzem i dragomanem do kaplicy, ażeby być świadkami uroczystego osklepienia przybytku pańskiego. Z wielką pobożnością i ceremonią przystąpił ksiądz kanonik, za nim wszyscy do uświęcenia pamięci tylu łask i darów, które pobożni złożyli na pociechę i przytułek pielgrzymom, a po osadzeniu sklepienia, każdy z obecnych uderzył, jak zwyczaj każe, młotkiem na znak, że dzieło trwałe będzie i wiekuiste. W końcu miał ksiądz kanonik przemowę ku zbudowaniu całego zgromadzenia, a ceremonię zakończył trzykrotny okrzyk na chwałę Jego c. k. Apost. Mości.

— Pruski dziennik „Intelligenzblatt" zawiera osobliwsze obwieszczenie: „Dla sześciomiesięcznej dziewczynki znakomitego rodu, poszukuje się u zamożnych ludzi bezpłatnego przyjęcia."

Dodatek tygodniowy Nr. 19.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Wacław Hieronim Sierakowski, starowierny pasterz z XVIII wieku przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego.
   Dalsze topograficzne opisanie Lwowa. Miasto między murami. Gmachy, ulice, mury i baszty w szczególności.
2. Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w roku 1856-7. I. Uniwersytet lwowski. Etat wszystkich wydziałów. Stan uczniów. Kurs zimowy i letni w szczególności.
3. Borki, Jaśniska, Lwów. Dokument z roku 1601. Jan i Małgorzata Swoszowscy, zapisują OO. Dominikanom lwowskim wieś Borki i część w Jaśniskach, zastrzegając sobie dożywotnią dzierżawę wynagrodzeniem 40 złotych.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*